

Vlaams
Parlement

ingediend op **321** (2019-2020) – Nr. 1
19 mei 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Ann De Martelaer, Hannes Anaf, Lise Vandecasteele,
Björn Rzoska, Hannelore Goeman en Jos D'Haese

over de tijdelijke aanpassing
van de alarmbelprocedure voor het verkrijgen
van de sociale toeslag in het groeipakket
en in het vroegere systeem
van algemene kinderbijslag

TOELICHTING

De coronacrisis heeft voor veel Vlamingen gevolgen, vooral voor wie kinderen ten laste hebben. Door de lockdownmaatregelen werden heel wat werknemers door hun werkgever wegens overmacht op een systeem van tijdelijke werkloosheid geplaatst. Die werknemers ontvangen een uitkering die overeenkomt met 70 procent van het begrensde gemiddelde loon, tot een maximumbedrag van 2754,76 euro per maand. Op die uitkering wordt 26,75 procent bedrijfsvoorheffing ingehouden. Boven op die werkloosheidsuitkering ontvangt de werknemer een supplement van 5,63 euro per dag, ten laste van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Werkloos worden leidt in sommige situaties tot ernstige financiële gevolgen, in het bijzonder voor gezinnen met kinderen van wie beide ouders werkloos werden en voor alleenstaande ouders met een kinderlast. Zo stelt de Nationale Bank van België (NBB) in een enquête die in april 2020 werd afgenomen¹, vast dat een op de vier gezinnen als gevolg van de crisis een inkomensverlies van ten minste 10 procent lijdt. Bij heel wat van die gezinnen gaat dat inkomensverlies gepaard met een spaarbuffer die in het beste geval toereikend is voor drie maanden levensonderhoud. In 12 procent van alle gezinnen gaat het om een combinatie van beide risico's. De Nationale Bank besluit daaruit dat die 12 procent als uiterst kwetsbaar moet worden beschouwd.

In zijn nota 'Huishoudbudgetten en sociale minima in lockdown' stelt het Corona Onderzoeksconsortium voor Inkomensverdeling en Sociale Effecten (COVIVAT)² dat de maatregelen die de overheden genomen hebben, meer bepaald de verhoging van de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid en de toekenning van een eenmalige energiepemie, niet altijd toereikend zijn om het inkomen van getroffen lage-inkomensgezinnen op een aanvaardbaar niveau te houden.

De sociale zekerheid doet wat moet, en biedt maatschappelijke zekerheid en stabiliteit voor bijzonder veel getroffen gezinnen: zo'n 400.000 zelfstandigen en 1,3 miljoen werknemers kregen een hinderpremie of een vergoeding voor tijdelijke werkloosheid. Maar tegelijk "rafelt het vangnet en zijn de mazen groot", aldus armoede-expert Wim Van Lancker (KU Leuven). Steeds meer mensen werken in preciaire statuten en zijn minder goed beschermd dan werknemers met vaste contracten. Het is in die context dan ook allerm minst een verrassing dat OCMW's worden overspoeld met aanvragen voor financiële steun van werknemers met een precair statuut. Het gaat onder meer om mensen met een interimcontract, flexwerkers en mensen uit de sociaal-culturele sector.

Tegelijk met de stappen in de exitstrategie kan worden vastgesteld dat de economie heel moeizaam op gang komt. Naar verwachting dreigen tot 180.000 tijdelijk werklozen op korte termijn toch hun job te verliezen. Dat blijkt uit antwoorden van ondernemingen in de hierboven vermelde enquête van de Nationale Bank op de vraag wat ze van plan zijn als het stelsel van tijdelijke werkloosheid zal worden beëindigd. Door de sluiting van de scholen en de inkomenssituatie van de ouders worden kwetsbare kinderen in coronatijden dubbel hard getroffen.

In Vlaanderen bestaan het systeem van kinderbijslag (AKBW) en het in 2019 ingevoerde groeipakket, waarbij ouders financieel ondersteund worden in de opvoeding van hun kinderen. In beide systemen is er een extra sociale toeslag opgenomen voor gezinnen die met hun inkomen de opvoedingskosten moeilijker kunnen dragen. Die sociale toeslag is afhankelijk van het inkomen en de gezinsgrootte, en

¹ <https://www.nbb.be/doc/dq/n/dq3/histo/pne2004.pdf>

² https://documentcloud.adobe.com/link/track/?fbclid=IwAR09XzjYNkwGblzeaCiVNpF1A_RulOI-UTtBqNFCQbwaEbCGrDgOGmgmG9dg&uri=urn%3Aaaid%3Aasc%3AUS%3A9e13605d-bcde-4350-9bbb-c6e9470b3ab0&pageNum=1

wordt automatisch vastgesteld op basis van het laatste aanslagbiljet. Als door omstandigheden de inkomenssituatie van ouders plots wijzigt, kan via een alarmbelprocedure het recht op die sociale toeslag geopend worden. Wie de sociale toeslag aanvraagt, moet bij de uitbetaler van de AKBW of van het groeipakket het bewijs leveren dat zijn inkomen gedurende zes opeenvolgende maanden onder de vastgelegde inkomensgrenzen ligt. De toeslag wordt dan betaald voor die aangetoonde periode, tot aan het begin van het eerstvolgende toekenningjaar. Een toekenningjaar loopt van 1 oktober tot en met 30 september.

Prof. dr. Wim Van Lancker ziet in dat systeem een voor de hand liggende tijdelijke oplossing voor de zwaarst getroffen gezinnen tijdens de coronacrisis: "Versoepel de voorwaarden en ken de sociale toeslagen toe aan alle gezinnen die hun inkomen voor minstens één maand zien dalen. Tijdelijk, tot het volgende aanslagbiljet beschikbaar is."

Ann DE MARTELAER
Hannes ANAF
Lise VANDECASTEELE
Björn RZOSKA
Hannelore GOEMAN
Jos D'HAESE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de toename van het aantal huishoudens met kinderen die in financiële moeilijkheden komen als gevolg van de coronacrisis;
 - 2° de vaststelling dat kwetsbare kinderen door de sluiting van de scholen en de inkomenssituatie van hun ouders dubbel getroffen worden;
 - 3° de vaststelling dat heel wat ouders met kinderen ten laste die voordien net rond konden komen, nu als gevolg van de coronamaatregelen van de overheid hun baan tijdelijk verliezen en hun inkomen met meer dan 10 procent zien dalen;
 - 4° de onzekere financiële en precaire situatie van veel van die kwetsbare huishoudens met kinderen;
 - 5° de noodzaak om de draagkracht van gezinnen met kinderen die door de coronacrisis zijn getroffen, te vergroten;
 - 6° het bestaande systeem van sociale toeslag in het AKBW en in het groeipakket, en de mogelijkheid om de alarmbelprocedure bij zwaar loonverlies in te zetten;
- vraagt de Vlaamse Regering om de alarmbelprocedure voor de sociale toeslag tijdelijk aan te passen naar één maand. Daardoor wordt de voorwaarde versoepeld voor het toekennen van een sociale toelage in het systeem van de kinderbijslag of het groeipakket aan gezinnen met kinderen van wie het inkomen gedurende minstens één maand onder de vastgestelde inkomensgrenzen is gedaald.

Ann DE MARTELAER
Hannes ANAF
Lise VANDECASTEELE
Björn RZOSKA
Hannelore GOEMAN
Jos D'HAESE